

Kvalitativní výzkum

4. 11. 2021

Eva M. Hejzlarová

- Reflexe uplynulého měsíce
 - Komunikace
 - Není třeba dělat všechno
 - Do 10. 11. čas doplnit úkoly
- Revize témat
- Na konci 10 minut na individuální vysvětlování nejasností, organizace kurzu

1. Základy výzkumu a specifika kvalitativního výzkumu

- Co nám může o vědě říci příběh Ignáce Semmelweise?
 - Věda je lidský výtvar – kromě toho, kdo je blíže pravdě, resp. co za poznání přináší, zde hraje roli i načasování, osobní charakteristiky vědce/kyně, přijetí vědecké komunity
 - Věda může mít různé „proudy“, a ty různá pravidla
- Specifika kvalitativního výzkumu na příkladu dvou textů
 - Základem vědeckého přístupu je metoda
 - Odborný článek vs. populárně naučný text
 - Jiné příklady: Hilsneriáda („Zločin v polné“ – čtyřdílná minisérie ČT, <https://a2larm.cz/2016/02/pripad-chybejici-krve-v-ceske-televizi/>), využívání obrazů Mnichova

2. Cíle a výzkumné otázky v kvalitativním výzkumu

- Kvanti- výzkum: vztah mezi dvěma proměnnými
- Kvali- výzkum: porozumění významu fenoménu pro někoho

- Ontologická a epistemologická východiska
 - Jaká vrstva „reality“ nás zajímá?
- Kvalita v kvalitativním výzkumu
 - Jak lze namítat v diskuzi s někým, kdo tvrdí, že objektivita je základním kritériem vědy a pokud ji nějaká činnost nesplňuje, tak o vědu nejde?
 - Jak si mohou být autoři textu dostatečně jistí, že o daném problému přemýšlí dostatečně mimo narativ, který v jejich zemi převládá? (Tomáš)

3. Výzkumné designy v kvalitativním výzkumu

- Výzkumný design
 - obecný rozvrh výzkumu
 - specifický přístup (případová studie, zakotvená teorie, diskurzivní analýza...)
- Soulad cíle, výzkumné otázky, metod sběru dat, metod analýzy dat (předpokládá se i soulad s ontologickými a epistemologickými východisky a kritérii kvality)

4. Etika v kvalitativním výzkumu

- Jana se rozhodla zkoumat fenomén sexuálního obtěžování na vysokých školách. Na facebookové profily vysokých škol pověsila post, že do svého výzkumu shání respondentky, které mají se sexuálním obtěžováním zkušenost. Jana si se studentkami, které se jí ozvaly, domluvila schůzky. Na začátku schůzky respondentce vysvětlila, že podle ní je sexuální obtěžování opravdu hnusné a že by měl někdo konečně těm starým profesorům ukázat, zač je toho loket. Aby neztrácela čas, začala Jana rovnou nahrávat. Po skončení nahrávání pak respondentce slušně poděkovala a většinou hned utíkala do práce. Jednou se Janě stalo, že se jedna studentka během rozhovoru rozplakala pod vlivem vzpomínky na traumatickou zkušenost. Jana nevěděla, co dělat. Přepisy rozhovorů pro Janu dělala její kamarádka na mateřské. Poté, co rozhovory analyzovala, sepsala Jana výsledky výzkumu. Aby byly podány co nejpravdivěji, ponechala v textu skutečná jména svých respondentek a údaje o školách, na kterých studovali nebo studují.

- Příští týden je opět synchronní výuka – tématem bude rozhovor, návod k rozhovoru a informovaný souhlas
- Možná témata:
 - (1) studenti/ky a covid
 - (2) cokoli...
 - Do úterního večera bude otevřené fórum, kde se můžete vyjadřovat k tématu 2 i specifikovat téma 1 – využijte vlastní zkušenosti, případně odborné literatury či zájmu